

Algemene beschouwing begroting 2026

Geachte voorzitter,

We hebben het vanavond over de begroting van 2026 en een algemene beschouwing waar we nu staan. Dit is de laatste begroting van deze periode. Dat werpt de vraag op wat we de afgelopen vier jaar hebben bereikt.

Vorige week hebben we één van de grote besluiten genomen van deze periode door te kiezen voor nieuwbouw Schaersvoorde. Ook wordt er in deze raad nu hardop en serieus nagedacht om het oude HBS gebouw te behouden en er woningen van te maken. We zijn hier blij mee.

Als raad sporen we dit college continu aan om tempo te maken met de woningbouw. We zien ook dat het college hier serieus werk van maakt en met veel plannen hard aan het werk is. Het is goed om oude bedrijfslocaties - zoals Dorcas - te transformeren naar woningen. Maar we moeten niet op elk stukje groen in een kern huizen gaan bouwen.

Ik zou hier bijna kunnen gaan pleiten voor 10 nieuwe dorpen... maar dat is denk ik toch niet helemaal op de Achterhoekse schaal.

Wel moet Schaersvoorde Dinxperlo zo snel mogelijk herontwikkeld worden naar woningen en moeten we zo snel mogelijk starten met de bouw van Beggelder fase 1, inclusief het appartementengebouw. Ook is het goed om volgend jaar te starten met alle onderzoeken en procedures voor een nieuwe wijk bij Aalten. Het nieuwbouwplan voor Bredevoort is mooi, maar D66 blijft zich zorgen maken over de complexiteit en of dit niet voor vertraging gaat zorgen.

Na een aantal woelige jaren lijkt er stabiliteit te komen in het Sociaal Domein, we geven hiervoor de complimenten. Het is ook goed om - in de septembercirculaire - te lezen dat we ruim € 1,2 miljoen extra krijgen van het Rijk voor tekorten voor jeugdzorg. Dat helpt.

Veel hangt af van de nieuwe aanbesteding voor Jeugd en WMO. We hopen oprecht dat de lessen geleerd zijn en dat het deze keer een succes wordt. Een belangrijke succesfactor zal zijn of de Achterhoekse gemeenten een strakke samenwerking kunnen afspreken, waarbij niet elk college akkoord hoeft te gaan met iedere wisselasje.

D66 blijft een groot voorstander van een internationale brandweerkazerne in Dinxperwick. Deze kazerne zal als kenniscentrum fungeren voor samenwerking tussen Duitse en Nederlandse brandweer en heeft hiermee een groter belang dan alleen onze gemeente.

Ik zou zeggen... *het kan wel!*

Dit geldt ook voor één streekomroep voor de hele Achterhoek, D66 is hier voorstander van.

Dank ook voor de raadsmededeling over de beleidsgestuurde contract subsidie voor het Onderduikmuseum, Koppelkerk en Grenslandmuseum. Dit is goed voor de organisaties en de gemeente. Voor het Grenslandmuseum is de benodigde extra subsidie om een stapje te kunnen zetten in de ontwikkeling van dit museum niet meegenomen. Hier dienen we - samen met de VVD en CU - een amendement over in om dit alsnog mee te nemen.

D66 blijft twijfels houden over het budget voor het uitvoeringsprogramma mobiliteit. Niet alleen omdat de mobiliteitsvisie nog niet goedgekeurd is. Maar ook omdat de geschatte kosten voor Aalten voor de Achterhoek snelfietspaden het dubbele is van het budget voor de uitvoeringsagenda voor de komende 5 jaar. D66 krijgt deze rekensom niet kloppend.

Dan kom ik nu tot het kritische deel van mijn bijdrage, namelijk duurzaamheid. Terug naar de vraag wat we de afgelopen vier jaar bereikt hebben, kleine succesjes, maar niets substantieels. Dat is meer dan zorgelijk.

Dit college heeft twee jaar achter elkaar toegezegd de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen op te nemen in de begroting. D66 komt met een motie om dit nu echt te gaan regelen.

We lezen in de begroting: "Grootschalige zonnevelden zijn niet gewenst en de zonopgave kan geheel bediend worden door zon op agrarische en bedrijfsdaken". Dit is echter in tegenspraak met de RES voortgangsrapportage van afgelopen juli, waarin geconstateerd wordt dat de pijplijn voor zon op dak nagenoeg is opgedroogd. We zitten nu op 54% van het gestelde doel voor 2030. Aalten is qua duurzame energieproductie voorbijgestreefd door Winterswijk, Berkelland, Oude IJsselstreek en inclusief harde pijplijn ook Oost Gelre! Er is sprake van stilstand. Het Uitnodigingskader Zon en Wind heeft nog geen enkel investeerder verleid om in onze gemeente aan slag te gaan. Het verbaast ons dan ook dat de evaluatie van dit kader weer vertraagd is.

Komend jaar wordt er weer een warmteprogramma geschreven. In 2021 is de eerste versie door de raad goedgekeurd, zonder dat dit enig resultaat heeft geleid.

Aan het Jaarplan Duurzaamheid 2026 wordt nog gewerkt en is daarom niet direct gekoppeld aan de begroting. Zo blijven we achter de feiten aanlopen. Volgend jaar wordt er een Programma Duurzaamheid Uitvoering opgesteld. D66 bekruipt het gevoel dat we weer helemaal opnieuw beginnen.

Het meest zorgwekkend is hoeveel rijks­geld voor duurzaamheid er op de plank blijft liggen. Meer dan 4 miljoen Euro! Geld voor lokale aanpak isolatie, energiearmoede en voor extra¹ ambtenaren voor de benodigde slagkracht. In de afgelopen jaren heeft D66 keer op keer voorstellen gedaan voor voldoende slagkracht om de klimaat­transitie in onze gemeente van de grond te krijgen. We constateren dat dit niet is gelukt.

Aan ons wordt een politiek oordeel gevraagd of we op koers liggen. Gezien het uitblijven van substantiële resultaten voor duurzaamheid en met zoveel geld voor duurzaamheid dat op de plank blijft liggen, neemt D66 stelling door niet in te stemmen met deze begroting.

¹ CDOKE: capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid